

DOI: <https://doi.org/10.15388/SMP.2025>

Mokslinė-praktinė konferencija SLAUGOS MOKSLO NAUJOVĖS: 2025

2025 m. gegužės 21 d.
Vilnius

Konferencija skirta visų specializacijų bendrosios praktikos slaugytojams, išplėstinės praktikos slaugytojams, visų pakopų slaugos studijų programų studentams, slaugos tyrėjams ir mokslininkams

Konferencijos tezės

Sudarytoja Rita URBANAVIČĖ

Slaugytojų psichosocialinis stresas ir sąsajos su socialiniais bei demografiniais veiksniais

EMA BUTKUTĖ, ARŪNAS EMELJANOVAS, RITA URBANAVIČĖ

Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Sveikatos mokslų institutas

Tyrimo pagrindimas. Slaugytojo profesija dėl darbo pobūdžio ir sąlygų visame pasaulyje yra labai įtempta ir sukelia stresą, kuris gali turėti neigiamą poveikį tiek fizinei, tiek psichikos sveikatai [1, 2]. Psichosocialinis stresas gali lemti elgesio sutrikimus ir psichiatrinių sergamumą, įskaitant nemigą, nerimą, depresiją, perdegimą, dirglumą bei psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą [3, 4]. Psichosocialinio streso poveikis asmenims yra skirtingas, priklausomai nuo demografinių charakteristikų, tokių kaip amžius, išsilavinimas, darbo stažas ir darbo pamaina [5]. Psichikos sveikatos sutrikimai gali turėti neigiamą poveikį slaugytojų darbingumui, o tai galiausiai gali turėti įtakos pacientų gydymo rezultatams [6].

Tikslas – įvertinti slaugytojų psichosocialinį stresą ir sąsajas su socialiniais bei demografiniais veiksniais.

Metodai. Atliktas kiekybinis tyrimas 2024 m. gruodžio–2025 m. vasario mėn. Anoniminė anketinė apklausa buvo platinama internetu *Facebook* slaugytojų grupėse, taip pat buvo paskelbta Lietuvos slaugos specialistų organizacijos svetainėje. Tyrime dalyvavo 504 slaugytojai. Anketa sudaryta iš 2 dalių: 1) bendrieji klausimai; 2) L. Reederio psichosocialinio streso skalė (angl. *L. Reeder psychosocial stress scale*) [7]. Duomenų statistinei analizei naudoti *Microsoft Office Excel 2016* ir *IBM SPSS Statistics 23.0* programiniai paketai. Statistinėms išvadoms formuluoti naudotas reikšmingumo lygmuo $p = 0,05$.

Rezultatai. Beveik pusė apklausoje dalyvavusių slaugytojų darbo metu jautė nervinę įtampą (46,6 proc.; $n = 235$), daugiau nei ketvirtadalis nepatyrė streso (31,6 proc.; $n = 159$), o stresinės būsenos tyrimo dalyvių buvo mažiausiai (21,8 proc.; $n = 110$). Tyrimu nustatyta, kad sąsajos tarp apklaustų slaugytojų jaučiamo psichosocialinio streso ir išsilavinimo nebuvo statistiškai reikšmingos ($p > 0,05$), tačiau tarp psichosocialinio streso ir amžiaus grupių bei darbo stažo trukmės pastebėta neigiamų labai silpnų reikšmingų statistinių ryšių. Tikėtina, kad, didėjant tyrimo dalyvių amžiui ($r = -0,149$; $p = 0,001$) ir darbo stažui ($r = -0,119$; $p = 0,007$), psichosocialinio streso lygis statistiškai reikšmingai sumažėtų.

Išvados. Nustatyta, kad beveik pusė slaugytojų jaučia nervinę įtampą darbo metu, o beveik ketvirtadalis teigia esą stresinės būsenos. Tarp psichosocialinio streso ir amžiaus grupių bei darbo stažo trukmės matyti neigiamų labai silpnų reikšmingų statistinių ryšių.

Literatūra

1. Bardhan R., Heaton K., Davis M., Chen P., Dickinson D. A., Lungu C. T. A Cross Sectional Study Evaluating Psychosocial Job Stress and Health Risk in Emergency Department Nurses. *Int J Environ Res Public Health*. 2019;16(18):3243. Published 2019 Sep 4. doi:10.3390/ijerph16183243
2. Babapour A. R., Gahassab-Mozaffari N., Fathnezhad-Kazemi A. Nurses' job stress and its impact on quality of life and caring behaviors: a cross-sectional study. *BMC Nurs*. 2022;21(1):75. Published 2022 Mar 31. doi:10.1186/s12912-022-00852-y
3. Li Y., Wang Y., Lv X., et al. Effects of Factors Related to Shift Work on Depression and Anxiety in Nurses. *Front Public Health*. 2022;10:926988. Published 2022 Jul 11. doi:10.3389/fpubh.2022.926988
4. Huang C. L., Wu M. P., Ho C. H., Wang J. J. Risks of treated anxiety, depression, and insomnia among nurses: A nationwide longitudinal cohort study. *PLoS One*. 2018;13(9):e0204224. Published 2018 Sep 25. doi:10.1371/journal.pone.0204224
5. Wazqar D. Y., Kerr M., Regan S., Orchard C. An integrative review of the influence of job strain and coping on nurses' work performance: Understanding the gaps in oncology nursing research. *Int J Nurs Sci*. 2017;4(4):418–429. Published 2017 Sep 20. doi:10.1016/j.ijnss.2017.09.003
6. Rafiei S., Souri S., Nejatifar Z., Amerzadeh M. The moderating role of self-efficacy in the relationship between occupational stress and mental health issues among nurses. *Sci Rep*. 2024;14(1):15913. Published 2024 Jul 10. doi:10.1038/s41598-024-66357-7
7. Goštautas A. Psichologiniai streso aspektai. *Sveikata*. 1999;6:55–58.